

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

KRECSMÁRIK ENDRE.

KIADÓHIVATAL:

Belicey-út 9 szám, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Kufárok az Isten házában.

Krisztus a templomban üzérkedő kufárokat korbácscsal üzte ki. Mert hisz az isten háza nem zsbárus-tér és nem világi tanácskozó, gyülesező hely, ahol pokoli lármával, durva, nyers emberi indulatok visszataszító háborgásával botránkoztassák meg a józan és istenfélő emberek vallásos érzületét.

Valami csuf hipokrizis, az erkölcs-telen képmutatás valami mély undort keltő jelenete az, midőn oly emberek, akiknek a hit tisztaságát, szentségét, az isten házában áhítatot és magasztos érzéseket keltő helyét valláserkölcsi kötelességükből kifolyólag védeni, óvni kellene minden profán brutalitástól, akiknek példát kellene szolgáltatni arra, hogyan kell a legerősebb emberi szenvedelmeket féken tartani ott, ahol istennek felszentelt helyen folyik a tanácskozás, e csak külsőségekben jámbor hívek ime ügyetlenül. elárulják, hogy a szent helyhez kapcsolódó mindenható tisztelete s a felebaráti szeretet és becsülés helyett vad ösztöneik, nyers indulataik után induló pogá-

nyokká vedlenek, amikor kicsinyes személyi marakodások Augiás-istálló-ját kavarják fel a zavarosban halászni mindig kész és bármily körülmények között érvényesülni akaró elemek.

Egy templomot csuf és megbotránkoztató orditózások színhelyévé tenni mégis csak felháborító dolog. És vajjon várhatnak-e, kérhetnek-e istentől segítséget, munkájokra áldást azok, akik az istennek, az isten felszentelt hajlékának méltó és jó keresztényekhez illő tisztelete helyett szidalmazó és gyűlölködő orditózásokkal szentségtelenítik meg azt.

A valláserkölcsi élet lezüllése, elposványodása ime szomoruan fényes beigazolást nyert.

Ügyvezetői és községi orvosi választás.

Ami községünkben, ha jelentékenyebb állások betöltése kerül szőnyegre a pártoskodási mánia valóságos képviselőválasztási mozgalmasságot provokál. Nagyon szomorú és korlátolt kulturérzékéről tanuskodó tü-

net ez azért, mivel a különféle pártok elfogultsága teljesen alárendeltnek veszi aztán az egyéni értéket, a hivatásra való rátermettséget, hanem e helyett a személyt tekinti s késhegyig képes korteskedni kedveltje mellett.

A f. hó 18-án lefolyt orvosválasztásnál azonban ezek a diszonáns hangok mégis mintha hiányoztak volna.

Sok érdemes ember pályázott úgy az ügyvezető orvosi, mint a községi orvosi állásra s azt lehet mondani, hogy valamennyi méltó rátermettséggel tudott volna megfelelni a betöltésre került állásoknak.

Az ügyvezető orvosi állásra pályáztak: Dr. Takács Izsó tb. járásorvos, Dr. Belopotoczy György tb. orvos, Dr. Szücs Miksa budapesti operatőr, Dr. Izsák Simon nagylajosfalvi orvos.

A f. hó 18-iki tisztizéki ülésen nagy szótöbbséggel Dr. Belopotoczy György tb. járásorvost választották meg. Üdvözljük a megválasztottat új hivatalában s kívánjuk, hogy a többi pályázó közül főleg ami községünk derék és kiváló szakképzettségű orvosa, Dr. Takács Gusztáv is mielőbb részeseülhessen nagyon is megérdemelt előléptetésben. Nemesen, lelkesen és férfiasan teljesíti ő is orvosi hivatását.

TÁRCA.

Jurista élmények.

Írta: GÉ. (*)

Hogyha a nap már áthaladt a meridiánon, sietnünk is kell, mert a sötétség teljesen megakaszthatja a turistát. Nem ismerem kínosabb helyzetet, mint amikor turista lámpással kezünkben kell botorkálnunk a komor, sőt véstjósító árnyakat vető sziklatömbök közt. Másrészt azonban a szabad ég alatt való hálás ily magasságban még a legforróbb nyárban sem ajánlajos.

Bizony-bizony, a felhők fölött éreztük nagyon, hogy van érzékünk a végtelen megérezésére, de éreztük ám azt is, hogy testünk semmi esetre sem alkalmas az éterben való

élésre. Mily költői módon állítja ezt élénk Madách „Ember tragédiájá”-ban, a világűr szinben!

Vissza tehát a prózai földre s minél jobban gondoskodjunk a legprózaibb dolgokról is: ételről és pihenő tanyáról.

Eddig nem is említettem e dolgokat, pedig bizony nem azért, mert fontosságukat el nem ismerem. Sőt többször volt alkalmam sajnos tapasztalni, hogy némely utitárs a prózaiakkal nem lévén megelégedve, oly kiálhatatlanul dörmögött, hogy az egész társaság kedvét, hangulatát elrontotta.

Az éjjeli tanyára érve, ismét feljúlhat a jókedv. De mintha ez alkalommal a könnyed mókák is tartalmasabbak lennének! A kezdő hegymászó ugyan sóváron lesi az alkalmat, hogy lefeküdhessék mert kissé lázas izmai pihenésre vágnak, de a gyakorlottabb valósággal fölfríszülnek érzi magát: elemében van. Vigan keríti elő jegyzőkönyveit, térképét, esetleg műszereit s a kirándulás mara-

dandó becsü eredményeit, nevezetesebb emlékeit megörökíti. Hiszen ha egyéb nem, de egy élénk, közvetlen hatású utleírás is becses eredmény lehet. Hátha még a geológiai botanikai, néprajzi stb. adatgyűjtést sem hanyagolja el a turista?

E legutóbbihoz természetesen első sorban az szükséges, hogy az illető lakosság nyelvét teljesen beszéljük. Ezt komoly etnográfusok bizonyonnyal egyhangulag így mondják. De van nekem egy elentétes tapasztalatom, hadd mondok el itt.

Földtani kutatások céljából sokat barangoltam Nógrádmegye északi részében. Ismert szerénységem már abban az időben is föltűnően nyilvánult — öltözködésemben, alighanem csak a pápaszem kölcsönzött valamelyes féktélyes külsőt. A jámbor tót nép mégis teljes reverenciájával üdvözölt s régen előzékenyen, sőt alázatosan utasított utba s felelt minden kérdésemre, amíg — magyarul beszéltem vele!

*) Ez álnév DR. GAÁL ISTVÁN kolozsvári egyetemi magántanáré, ki irodalmi munkássága közepett gyakran használja e nevet.

A megüresedett községi orvosi állásra pályáztak: Dr. Tóth Pál, Dr. Faragó Mór, Dr. Scheiner Miksa, e legutóbbi azonban pályázatát visszavonta. Mindhárom orvos kiváló képzettségű ember.

A választásból Dr. Tóth Pál neve került ki tulnyomó többséggel győztesként.

A másik két nagytekintélyű pályázó, Dr. Faragó és Dr. Scheiner szintén nagyon megfogják érdemelni, hogy ha mostani pályázatuk nem is járt sikerrel, a legközelebbi alkalom azonban az ő számukra is meghozhassa a tudásuknak, jeles képességöknek megfelelő érvényesülést.

Magasztaljuk istenünket...

Botrányos ülés az ev. ó-templomban.

Mély megbotrányozással és felháborodással tárgyalja minden tisztességes vallásos érzelmű ember azt a botrányos, durva lármájú gyűlést, melyet a szarvasi ev. egyház tartott az elmúlt vasárnap a jelenlegi felügyelővel, Liska Jánossal szemben való bizalmatlansági indítvány tárgyalása érdekében.

Akik e visszatartóan lármás gyűlésen jelen voltak, azok közül nem egy nyilatkozott, hogy az ilyen elvadult tanácskozás nem az istennek felszentelt hajlékba való, hanem a leglármásabb zsidó piacra, ahol kényekedve szerint ordíthat minden nagytoroku ember. Szóval igazunk volt, mikor a lap múlt számában megjegyeztük azt, hogy a zabolátlan szenvedélyek dühöngésének színterévé tenni és

Fölbuzdulva a barátságos fogadtatáson, még inkább fokozni akartam a rokonszenvet, (lám ilyen az ember!) illetve én is szeretetre méltónak óhajtottam mutatkozni s elveim föntartásával, (ez a szólás kezdi szomorúan jellemezni a magyart!) mondom: elveim föntartásáva — tótul kezdtem velök beszélni.

No hiszen több se kellett! Az én Gyuro, Miso, Jano földieimet mintha kicserélték volna; szinte konfidensek lettek, amit maguk közt ama hangosan ejtett megjegyzésükkel magyaráztak:

— Csi ho vigyis! Vegy je aj to lem takí szlovák, ako ja! (— Nézz oda! Hiszen ez is csak olyan tót mint én!)

(Ha néprajzi szempontból nem is, de a politikai súlypont szempontjából csakugyan arra az állapotra kellene helyezkednünk, hogy a tót, oláh, sváb, rác bizony csak értsen meg magyarul.)

De ne politizáljunk. Ennél még az a turista is háladatosabb munkát végzett, aki a Csimboraszo csucsá utolsó 150 méterének megmászására nem sajnált 5 órát fordítani.

engedni a templomot valláserkölcsei szempontból nem helyes.

A múlt vasárnapi botrányos-gyűlés különben veszedelmes hatással van az ifjuság vallásos érzületére is. Ha a fiatalság azt látja, hogy deres fejű, részben kopasz öregek sem képesek kellő tisztelettel viselkedni az isten házában, hogyan lehet akkor tőlük, fiataloktól kívánni azt, hogy azon a magasztos helyen tisztességes lutheránus hívőkhöz illő magaviseletet tanúsítsanak?

Piszkos csizmákkal templomi padokon ugrálni, toporzékolni, éretlen és tiszteletet nem ismerő nebulók módjára ordítózni az oltár felé, hol a fali képen a megváltó átszellemült, ájtatos alakja emelkedik az ég felé, durva szitkot ejteni ott, ahol máskor ég felé fordított szemekkel zengik ugyanazok, hogy: „Magasztaljuk istenünket, ki úgy szeretett bennünket“, e kép oly csuf és oly visszataszító, amiért pirulni kell mindazoknak, akik a szenírozásban részt vettek, de pirulni kell azoknak is, akik lutheránusoknak vallják magokat Szarvason.

A múlt vasárnapi botrány rövid története a következő:

A szarvasi ev. egyházközség felügyelői állását hosszú éveken át kiváló bölcsességgel s páratlan vezetői rátermettséggel töltötte be nemcsak a megyei, de a hazai protestantizmusnak is egyik nagytekintélyű, neves embere, Haviár Dániel.

A megkerült nép azonban egyszerre csak nagyott gondolt s megfedkezve e gazdag érdemeiről, izgága rendbontók oktalan demagógiájának hatása alatt elfordult attól, akinek pedig nagyon sokat köszönhet. Haviár

Az első napi fáradoalmakat alaposan ki kell hevernünk s bizony nem igen tehetjük meg azt, — ha mindjárt a „legkedvesebb rendező“ címre áhítoznánk is, — hogy a rejtve tartott füstös képüeket előrántva, huzassunk egy ropogós csárdásra.

Még egy fontos dolog van hátra. Az átélt (vagy csak elképzelt) turista élmények, kalandok kellő előadása.

Hanem ez már csakugyan olyan terület, amelyen senkinek nincs szüksége — vezetőre.

Itt valóban nyugodt lélékkel leoldozhatom hát a kötelet, az olvasó derekáról, mert alighanem így jut könnyebben föl — ezertizenhárom halálos veszedelem közt — arra a bizonyos Parnassusra.

(Vége.)

Dániel a reá jellemző higgadt méltósággal állott föltre.

A népnek új ember kellett. A bizalom Liska János főgimnáziumi tanár személyében összpontosult. Az állhatatlan és cselekvésében s gondolkodásában logikátlan tömeg néhány évig csak meg volt vele, mivel azonban Liska sem volt hajlandó a nép célszerűtlen és sokszor veszedelmes szeszélyei előtt meghajolni, mert nem akart a tudatlan nép kezében közönséges eszköz lenni, tőle is elfordultak s az elmúlt vasárnap az ó-templomban véglegesen eldőlt aztán, hogy a hivek tulnyomó többsége bizalmatlansággal viseltetik az iránt, akinek évekkel ezelőtt még hangos torokkal kiáltottak „vivát“-ot.

Hogy ez a bizalmatlansági nyilatkozat milyen formák között történt, azt itt részletezni tiltja a jóízű és tiltja a tisztességes keresztényi érzület.

Ime az egykor nagytekintélyű szarvasi lutheránus egyház jóhírnevének szomorú története.

H I R E K.

— **Halálozás.** Egy közbecsülésben álló polgártársunkat, *Süsz* Lajost sulyos csapás érte. Felesége, szül. *Adler* Pepi f. hó 20-án rövid szenvedés után elhalálozott 49 évig élt együtt a tisztességes pár boldog házas életet szerető gyermekektől környezve. F. hó 22-én délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra őszinte, igaz részvét mellett az elhunytat. Legyen zavartalan, csendes nyugalma a sirbászallott jó feleségnek s édes anyának.

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyeházán.** Julius végén, vagy augusztus elején ismét közgyűlésre jön össze Békésvármegye törvényhatósági bizottsága. E közgyűlés összehívását szükségessé teszi az a körülmény, hogy több községi ügyben kell sürgős határozatot hozni. Azon a közgyűlésen már id. *Kéry* Gyula főispán fog elnökölni, aki e hónap 18-án hazaérkezik Gyulára.

— **Francia léghajósok Békésmegyében.** Tudvalevőleg a francia Aero Club léghajóversenyt rendez Magyarországon. A francia léghajósok Békésmegyét is érintik utjukban. A belügyminiszter értesítette a hatóságokat, hogy a vendég léghajósokat leszállásuk esetén előzékenyen fogadják és léghajójuknak a vasúthoz való szállítását azonnal teljesítsék.

— **Községi képviselőválasztás ellen való felebbezés sorsa.**

A januári községi képviselőválasztáskor az első kerületben *Haviár* Dániellel szemben *Kelló* Gusztáv ev. lelkész lett megválasztva. A kisebbségben maradtak többféle választási szabálytalanságra hivatkozva a választást megfelebbezték. A községi igazoló választmány a felebbezést elutasította. E döntés ellen *Haviár* hívei a vármegyéhez felebbeztek s a közigazgatási bizottság aztán meg is semmisítette a választást. Az V-ik kerületi választásra vonatkozólag pedig vizsgálatot rendeltek el.

— **Az Endrőd—kondorosi-ut építése.** A gyomai járási utibizottság az Endrőd—kondorosi-ut, valamint az endrődi hid jobbparti feljáró-ut kövezési munkálataival *Sztanity* György aradi vállalkozótt bízta meg 47.500 korona vállalati összegben.

— **Husz egy garas.** A szarvasi földmives asszonyok szinte babonás csudálkozással beszélnek az idei bőséges baracktermésről. Azok a bizonyos igen népszerű legöregebb emberek sem emlékeznek olyan bőségre, hogy egy garasért husz barackot adtak volna. És mint hírlik, a másik nagyon nemes gyümölcsből, a szőlőből is bő termés ígérkezik Szarvason.

— **A rendőrök panasza.** Hosszas kérelmezés után a terhes munkát végző rendőrök fizetését nemrég napi 2 koronára emelte a képviselőtestület. A kivétel nélkül családos embereket nagyon lehangolja az a szűkmarkuság, hogy a fizetésemelés nem 1914. jan. 1-től visszamenőleg, hanem csak 1915. jan. 1-től fog kezdődni. A jelen drágaság és a téli élelmezés, a családfenntartás nehéz gondja tehát megint csak gyötörni fogja őket. Ezer gond és korgó gyomor pedig nem alkalmas állapotok a teljesen odaadó buzgalmu hivatásteljesítésre. Nagyon humánus dolgot cselekednék a község, ha a fizetésemelést visszamenőleg adná meg nekik.

— **A termésről.** Az idei terméseredmények nem a légörvendetezsebbek. A kép most már kezd határozottabban kialakulni. A legfőbb terményünk a buza a legrosszabbul fizetett. Magyar holdankint a termés csak 2—3 mázsát, ahol jobb volt, a vetés 3—4 mázsát adott. A vetések ritkák és dudvások voltak, s ez volt oka annak, hogy learatva meglepő kevés keresztet adott. A kenyér és liszt tehát drága lesz.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara több, 6 elemi osztályt végzett jó magyar érzelmű román fiukat óhajt elhelyezni iparos és kereskedő tanoncokul magyar vidékeken. Akik óhajtanak román tanoncokat alkalmazni, forduljanak ebbeli kérésükkel közvetlenül a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához.

— **Betonjárda Tótkomlóson.** A kis Tótkomlós község előjárósága megszavazott csak járdára 250.000 koronát, amit a vármegye is jóváhagyott. A járdaépítést nemsokára megkezdik. Ez az áldozatkészség szépen jellemzi e megyei község örvedetes fejlődését.

— **Segélymegvonás a szarvasi főgimnáziumtól.** Az arad-békési egyházmegye rendes évi közgyűlése folyó hó 9-én a csabai ág. h. ev. kistemplomban lett megtartva. A főgimnáziumi jelentések kapcsán *Jeszenszky* Károly mezőberényi lelkész indítványozta, hogy a szarvasi főgimnáziumra az egyes egyházak ne fizessenek, mivel az elég gazdag már, lévén neki igen sok alapítványa. A közgyűlés az indítványt elvetette, mivel egy év múlva remélhetőleg úgy is beáll az az állapot, hogy az egyes egyházak a segély fizetése alól felszabadulnak.

— **Levél Afrikából.** Messzi Afrikából, a titokzatos Abessziniából levelet hozott Csabára a posta. Két bátor csabai legény van odakünn, *Gajdács* Mátyás és *Dörflinger* Sándor, akik egy tudományos expedició tagjai. A mostani levelet *Gajdács* írta. Igen érdekes az a levél. Nevezetesen leír egy elefánt, egy leopárd- és egy bivaly vadászatot. A két bátor utazó még két évig marad Afrikában.

— **A kánikula békőszönetése.** A kánikula hivatalos ideje az elmúlt kedden kezdődött. És az idő nagyszerű pontossággal alakult át a szó szoros értelmében: „kutya meleggé”. Csütörtökön délután aztán hatalmas vihar zúgott végig Szarvas felett is, ugyancsak megtépázva a fákát s levereve rengeteg gyümölcsöt. Rövid ideig borsó nagyságu jég is hullott. A vihar azonban rövidesen elvonult szép csendes, friss levegőjű estét hagyván maga után.

— **Napfogyatkozás.** Augusztus 21-én Magyarországon is látható erős, részleges napfogyatkozás lesz. Nálunk a napkorongnak kb. negyötöd részét fogja a hold árnyéka eltakarni.

— **A békési ev. egyházmegye közgyűlése.** Tekintettel nem egy nagyjelentőségű tárgyra, igen nagy érdeklődés mellett tartotta a békési ev. egyházmegye közgyűlését a múlt csütörtökön Kondoroson. Szarvasról mintegy 12 egyházmegyei tag vett részt a közgyűlésen. Nagy lelkesedést és megnyugvást keltett a kiváló tekintélyű s országos nevű protestáns vezérembernek, *Haviár* Dánielnek felügyelővé való újabb megválasztása. Egyházmegyei ügyész *Dr. Dancs* Szilárd maradt. *Keviczky* László kondorosi lelkészt nagy ünnepélyességgel iktatták be esperesi hivatalába. A szarvasi ev. tan. képző átszervezésére vonatkozólag *Dr. Haviár* Gyula előadó olyan előterjesztést tett, hogy ha a szarvasi tanítóképző, tanítónőképzővé szervezve Szarvason marad, úgy az átszervezés ajánlatos, ellenben ha a tanítóképző máshová tétetnék s Szarvason ezzel a tanítóképző pedig megszűnnék, úgy az átszervezés nem óhajtható. A közgyűlés ily értelemben határozott. A gyűlés nem egy pontja élénkebb vitát provokált.

— **Állami elemi iskola Szarvason.** Mivel a szarvasi községi iskoláknak 1914. szept. hótól való államosítása befejezett dolognak tekinthető, illetékes közegek serényen buzgólkodnak abban az irányban hogy Szarvason az államosított iskolák és az áll. leányiskola 4 elemi osztálya számára egy közös, nagyszabású áll. elemi iskolát építsenek. E törekvés teljes mérvű pártfogást érdemel.

— **Gróf Wenckheim Henrik halála.** Békésvármegye főúri családjainak egyik fiatal sarja, gróf Wenckheim Henrik, a csorvási uradalom társtulajdonosa, a múlt csütörtökön délután Brixenben, hol súlyos betegségére gyógyulást keresett, meghalt. A 17 éves életkort ért ifjú magnas elhunyt a Wenckheim grófi családot mély gyászba borítja. Holttestét Bécsbe szállították és helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban.

— **A szikes föld javításának új módja.** *Küzdényi* Szilárd, a szolnok—csongrádi armentésítő társulat igazgató-főmérnöke már évek óta kísérletezik a sziknek termőfölddé való átalakítására és mondhatni igen szép eredménnyel. A sziket ugyanis úgy javítja, hogy a föld területét 30 cmtr. magasságban szalmával takarja be, hogy a csapadék azon át jusson a földre, így a föld hajcsövessége nem tömődik be, s így eléri azt, hogy a szikso a talaj felső rétegéből az alsó rétegekbe száll alá.

— **A lábrakelt községi pallók.** Néhány fuvaros és földmives gazda, úgy látszik, siettetni akarták a fapallók eltűnését a kövezett járda javára. Meglehet azonban, hogy nem ez a nemes buzgalom ösztönözte őket arra, hogy a község utcáiról a fapallót szépen felszedték s a saját portájukon hidnak, dobogónak felhasználták. A rendőrség azonban nem nagyon helyeselhetette ezt a buzgóságot, mert a lopott pallókat szépen visszaszedte s a hivatalos eljárást megindította a kommunista érzelmi atyafiak ellen.

— **Halálos végű gyermekjáték.** Hóhérosdit játszottak Öcsöd községben 6—7 éves gyerekek. Pópa János tizenegy éves fiú egyszerre kiadta a jelszót: „Játszunk Bali Mihályt!” A gyerekeknek tetszett az ötlet és Pópa János még hozzátette, hogy majd megmutatja, hogyan kell akasztani. Veszőguzzsal odakötötte a derekát egy faághoz, a nyakát pedig egy másik ághoz. „No most felakasztottam magamat,” — mondta Pópa és kioldotta a derekát, hogy lemenjen a fáról, de akkor egész testével lezuhant, nyaka pedig az ágon függve maradt. A gyerekek segítségért siettek, de mire a szomszédok előkerültek, a fiú már megfulladt.

— **Nehezen megy a kiházasítás.** Az öcsödi női és férfi kiházasító egyesület alapszabályait a belügyminister nem láttamozta, mert figyelembe véve azokat az intenciókat, amelyek a szabályrendeletben lefektetve vannak, az egyesületet csakis a kereskedelmi törvény alapján szövetségi uton lehet létesíteni.

— **Statisztika az elemiskolák népességéről.** A négy községi óvodába beiratkozott: 203 fiú és 252 leány, összesen: 455. Ág. h. ev.: 368., ref.: 2., róm. kath. 44. izr. 31. A hat községi elemi iskolába beiratkozott: 209 fiú és 252 lány, összesen: 461. Ág. hitv. evang. 416. ref. 2. róm. kath. 18. Végbizonyítványt nyert 14 VI. osztályos fiú. A husz községi ismétlődő iskolába beiratkozott: 416 fiú és 469 lány, összesen 885; kimaradt 218, évvégi létszám: 667. Ág. hitv. ev. 637, ref. 1, róm. kath. 29. Az ág. hitv. ev. iskolákba járt a belterületi 21 iskolába: 744 fiú és 734 leány, összesen 1478 tanuló. A tiz kerületi ág. hitv. ev. iskolában 412 fiú és 415 lány, összesen: 827 tanuló. A három más határbeli ág. h. ev.

iskolában 89 fiú és 100 leány, összesen: 189 tanuló. Konfirmációra járt: 229 fiú és 238 leány az elemi iskolai növendékek közül, összesen 467.

— **Eljegyzés.** A szarvasi tan. képző egykori jeles növendéke, *Tóth László* szentetornyai tanító eljegyezte *Demusz Teruskát* Gyuláról. Melegen gratulálunk.

— **Bolgár katonaszökevény Szarvason.** Egy fiatal bolgárlegény, *Kreif Vocs* a katonaság elől Bulgáriából Magyarországra szökött. Bolyongása közben Szarvasra utasították azal, hogy itt hazájabelieket találhat. A rendőrség azonban értesülvén ittlétéről, őrizet alá vette, tekintettel a mai kémkedő veszedelmekre. Esetleg állandó megtelepedését is engedélyezni fogják. A bolgár ifjú a világ minden kincséért sem hajlandó visszamenni Bulgáriába. Annyi bizonyos, hogy Leonidas nem sok hasznát vette volna *Kreif Volcs* urnak a termophylei szorosnál.

— **Égő ruhák a kamrában.** A mult vasárnap éjjel *Gyurik István* Bem utcai lakásán a kamrából kellemetlen, fojtó égési illat szállott ki, égő ruhának a szaga. A háziak idejekorán észrevették a veszedelmet. A fogásra akasztott szoknyák ugyanis javában parázslottak. A konyhában foglalatokódó asszony szoknyájára nappal rákerülhetett a tüzhelyről a parázs s a levetett és kamrába tett szoknyán aztán tovább égett. A kezdődő tüzet szerencsésen elfojtották. A kár jelentéktelen.

— **A községi iskolákat államosítják.** Nagy az öröm a szarvasi községi iskolai tanítók között. A községi iskolák államosítása ugyanis a miniszterumban is befejezett dolog. Már az előző képviselő testület kezdeményezte az államosítást s e keresztülvitelben *Dr. Haviár Gyula* kir. közjegyzőnek legtöbb része van. Örülhet a község is, mivel ezáltal mintegy 10'000 korona tehertől szabadul.

— **Pusztítani kell a hesszeni legyet.** A földmiveltügyi miniszter rendeletileg értesíti a hatóságokat, hogy a búzát, árpát és zabot pusztító hesszeni legyek irtását a gazdáknak szigorú kötelességévé tegye.

— **Emberi csontváz a Munkásotthon építésénél.** A csabai Munkásotthon építésénél érdekes leletre akadtak. Amikor a munkások a pincetömb ásatását végezték, emberi csontokat találtak. A kéz- és lábcsontok teljesen épek, de a koponyát a munkások véletlenül összetörték.

— **A Hortobágyon halastavak lesznek.** A Hortobágy hasznosításával kapcsolatosan tudvalevően nagy szabású halgazdaság berendezését tervezi a földmiveltügyi minisztérium. A város jog- és pénzügyi bizottságának ülésén jelentést tettek arról, hogy a Hortobágyon létesítendő halastavak bérletére számos ajánlat érkezett, amelyek a városnak évi százezer korona jövedelmet helyeznek kiállításba. A 18 kilométeres tiszai csatorna készen van, melyből a halastavak táplálására tizenkétmilliónyolcszázezer köbméter vize fognak felhasználni. A vízbőség biztosítottnak látszik, mert a tapasztalat szerint husz év közül legalább tizenkét évben olyan magas a Tisza tavaszi vízállása, hogy árasztással be lehet hozni a szükséges vízmennyiséget.

— **Aki nem szereti a végrehajtót.** *Ujj Mihály* csorvási földmives hatóság elleni erőszak miatt került a törvényszék elé. *Ujj Mihály* ugyanis egyik hitelezőjének már régebb idő óta adósa volt. Fizetni azonban nem akart. A hitelező végre is megunt a hosszú várakozást és lefoglaltatta *Ujj Mihály* sertését. Mikor Moldoványi Ferenc községi végrehajtó az előjárás utasítására megjelent a helyszínén, hogy a sertéseket a község házára hajtsa árverés végett, *Ujj Mihály* felkapott egy vasrudat, amit a végrehajtóra emelt ezzel a kiáltással:

— Majd megmutatom én, ki meri elvinni a hizókat!

A végrehajtó nem is vitte el a hizókat, hanem hatóság elleni erőszak miatt feljelentést tett *Ujj* ellen, akit most a törvényszék 3 napi fogházra ítelt el.

— **A szappanosí ásatás.** Az elmúlt héten napszamos emberekkel, dacára a forró kánikulai időnek, lapunk szerkesztője napokon át szorgalmasan ásatot a nevezetes szappanosí őstelepen. *Kunstár András* földjén. A legújabb leletek nevezetesen főleg azért, mivel a kőkori telepnek a neolitikus kor ama idejében való fenállását bizonyítják amikor Közép-Európában *Dr. Reimcke* külföldi archeológus osztályozása szerint az ugynevezett szallagdiszes keramika uralkodott. A szappanosí leletek különben szorosabb kapcsolatban hozhatók a csongrádmegyei, torontálmegyei és beregmegyei neolitikus leletekkel is. Az agyagmivességek fejlettsége azt igazolja, hogy a Szarvas területén élt kőkori ember az azon időszakban legműveltebb népekkel állott egy szinten. E kulturhistória-ilag nevezetes telepről különben hosszabb tanulmányt szándékszik írni szerkesztőnk.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidt ha úer-féle
Használata valódi áldás gyomor-
bajosoknak, székszorulásban
szenvedőknek.

Igmándi KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. 63—100

— **Az aratás utáni adófizetésről.** A pénzügyminiszterium eddig minden évben bizalmasan felhívta az adóhivatalokat, hogy az adókat lehetőleg aratás után hajtsa be a földmivelőktől. Sok helyen a bizalmas felhívást rosszul értelmezték és az adóbehajtásra semmiféle halasztást nem adtak. Ezen eljárás az utóbbi időben sokat enyhítettek és az eredményben alig tapasztaltak különbséget, miért is a pénzügyminiszter ezeket a bizalmas felhívásokat egyszersmindenkorra beszüntette és így a földmivesek adójukat az aratás után is ép úgy részletekben fizetik, mint aratás előtt.

— **Az ország időjárásai bajai.** A szabadban heverő gabonára a szakadatlan esőzés óriási hátránnyal jár. A csapadék mennyisége egy hét alatt sok helyen megkétszereződött, a csapadékos napok száma pedig megháromszorozódott. Legsúlyosabban érinti a sok és gyakori eső a nyugati végeket s egyáltalán a Dunántúlt, ahol az időjárás igen értékes mezőgazdasági területeket zúdított válságba. Erdély déli szélein is igen nagy eső járt, ámde ez már a havasok vidéke s a sok víz inkább áradás és kiöntés által vált veszedelmessé. A Nagy-Alföld zömén nagyban és egészben türhétő a helyzet, noha itt is vannak apróbb szigetek felhőszakadásszerű esőkkel.

— **A levelek címzéséről.** Általános elvnek tekintjük, hogy mindenki abba a helyiségbe (üzletbe, lakásba, hivatalba) címezze és címeztesse küldeményét, ahol annak kézbesítését kívánja, tehát a szokásos címadókon kívül a közigazgatási kerület számának az utcának (utnak, térnek) a házászámának, az emelet- és ajtószámának jól olvasható, pontos kiírása szükséges. Arra kérjük tehát a levelező közönséget, hogy különösen Budapesten kézbesítendő postaküldeményeit a saját és a közérdekben a fentiek szerint teljes pontossággal címezze és erre ismerőseit, üzletfeleit, ügyfeleit is készítse. Ajánlatos, hogy az, aki címfejes levélpapírost használ, erre a saját levélcímét is rá nyomassa.

Budapest, 1914. július 15.

M. kir. posta és távirada igazgatóság.

— **A fedeztetési állomások.** A földmiveltügyi miniszter leiratot küldött a vármegyéhez, amelyben a jövő évi fedeztetési állomások ügyében intézkedik. Mindjárt most, az előmunkálatok idején szükségesnek látja a miniszter figyelmeztetni az erre nézve javaslatot készítő hármast bizottságot, hogy új fedeztetési állomásokat nem engedélyez, csak abban az esetben, ha a régi állomások közül valamelyik megszűnik. De még ekkor is csak olyan községnek engedélyez állomást, amelyik kötelezi magát, hogy a mének számára takarmányról gondoskodik. Azok a községek, amelyek kedvezményes mént akarnak venni, ez irányú kérelmüket szeptember végéig nyújthatják be a földmiveltügyi miniszterhez.

A szerencse.

Egy szegény embernek tizenkét gyermek meke volt, egyszer csak a felesége ikrekkel lepeli meg.

— Hála Istennek! — sóhajtott föl az agyonáldott apa — így legalább szerencsésen kikerültük a tizenhármát!

A sajt.

Móric és Samu az utcán menve, találtak egy darab sajtot. Erre aztán civakodni kezdtek, hogy kié a sajt?

— Az enyém, mondotta Móric, — az enyém mondotta Samu.

— Tudod mit, oldotta meg a civódást Samu, azé legyen a sajt, aki nagyobb tud hazudni.

— Jó, mondotta Móric.

És elkezdtek hazudozni. Mikor így jávában nagyot hazudoznak, arra jön egy lelkes s hallva a lármát, megáll, majd így szól:

— Nem szégyenlítek magatokat, így hazudozni. Lám én már öreg ember vagyok és még sohasem hazudtam.

— Samu, szól Móric, add oda neki a sajtot . . .

Logika.

Miért sirsz, Karcsi?

— Mert megvert az apám.

— És miért vert meg az apád?

— Mert sirtam.

Szentes város polgármesterétől.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

Szentes város képviselőtestületének 84/1914 sz. határozata folytán közhírré teszem, hogy Szentes város tulajdonát képező Nagymágocs község határában lévő józsefszállási birtokból 1486 katasztrális hold szántó föld

1914. október 1-től 6 évre bérbe fog kiadni.

A haszonbérbeadásra 1914. évi július hó 3, 7, 10, 14, 17, 21, 24, 28, és 31-én minden kedden és pénteken délelőtt 9 órától, délután 4 óráig a józsefszállási központi majorban nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A haszonbérbe kinem adott terület pedig 1914. október 1-től 3 évre feles munkára lesz kiadva.

Feles munkálatra az árverés ideje alatt előjegyzés tehető és július hó 26-tól 31-ig alku köthető.

Tudomására hozom haszonbérletre szándékozónak, hogy a birtokból nyilvános árverésen kívül a gazdasági tanácsokkal köntendő egység útján is lehet haszonbérletet.

Ugy az árverésen, mint az egység útján történt haszonbérbe vétel alkalmával a bérbelet terület katasztrális holdja után 5 korona bánt pénz teendő a gazdasági tanácsnok kezéhez.

A haszonbérletre vonatkozó részletes feltételek július 2-től 31-ig kedd és péntek kivételével minden nap megtudhatók a gazdasági tanácsnoki hivatalban, ugyan itt és ugyan ezen idő alatt árverésen kívüli egység is köthető.

Szentes város képviselőtestülete fenntartotta magának a bérbeadás eredménye feletti szabad döntés jogát.

Szentes, 1914. évi július hó 1-én.

Dr. Mátéffy Ferenc

polgármester.

2-3

Laptulajdonos: ÖZV. SÁMUEL ADOLFÉ.
Kiadó: DR. SÁMUEL ANDOR.

9412—914 ikt. sz.

Szarvas nagyközség előljáróságától.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előljárósága részéről alólirottak ezennel közhírré teszik, hogy a Nagyméltóságú M. kir. honvédelmi Miniszter Úr rendelete folytán az évenként szokásos népfölkelő időszakai szemle a folyó évben nem fog megtartatni.

Szarvason, 1914. évi július hó 21-én.

Az előljáróság nevében:

Jezzenszky sk.

jegyző.

Pribelszky sk.

bíró.

Eladó ház és szőlő.

Néhai özv. Bakay Sándorné hagyatékához tartozó gróf Csáki-utca 58 számú beltelkes ház, valamint mintegy 400 □-öl mangolzugi szőlő eladó. Venni szándékozók Dr. Haviár Gyula kir. közjegyzőnél jelentkezhetnek. 2

Szeplős

csunya lányok, májfoltos, kiütéses asszonyokon azonnal segít

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CRÉME ÉS SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szünteti szeplőt, májfoltot, bőrkiütéseket, atkát (mittesser) s mindennemű bőrbajt.

A Margit-crémétől az arcbor üde, rózsás lesz, a ráncok, redők, eltűnnek. A Margit-crémét a világ legszebb asszonyai, hercegnők, grófnők, bárónők, híres művésznők stb. használják s el vannak ragadtatva annak párállan bőrkonzerváló és bőrszépítő hatásától. — 6 koronás rendeléseket bárhova bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN gyűjtsz. ARAD.

Elárusító! Bugyis Andor, Csábrády János gyógyszerészeknél Szarvason.

4-7

Tisztítsa Ön a fémeket csak is tisztító-
Globus kivonattal
A fény a legtartósabb!
vagy
Geolin
a legjobb
folyékony fém tisztító-szertel

Gyárosok: Ifj. Schulz Frigyes

G. m. A. H. Aussig a/E.

Eladási helyek a falragaszokon láthatók.

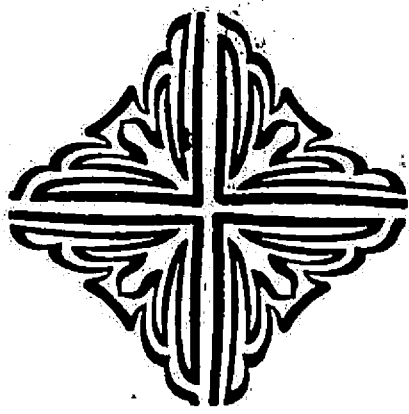
2-21

FIGYELEM!**! 85.000 pár cipő !****4 pár cipő 9 korona**
4 pár cipő 9 koronaÓriási nagy vétel folytán, a legújabb fazonban szállít az alólírt cég **2 pár uri** és **2 pár női** — fűzős — cipőt, **barna**, vagy **fekete** szintén erős szegézett bőrtalppal szám vagy centiméterekben kifejezett nagyság szerint. — 4 pár cipőt csak 9 korona utánvétellel szállít.**S. STROCH KRAKAU (Austrie.)**
cipőárúháza. Krakowska 29—136. n.

Meg nem felelés esetén kicserélem vagy a pénzt visszaküldöm. 4—12

**Miért
nem keresi fel?****LITAUSZKY PÁL**

nagy illatszer- és pipere üzletét.

HOL a legolcsóbb árban a legjobb minőségű parfümök, szappanok, kölnivizek, fogkefe, fogporok és paszták, haj- és bajuszkefék, fésűk, hajfestőszerek, valamint brillantinok stb.

nagy választékban raktáron vannak.

**„UTMUTATÓ”
VASUTI MENETRENDKÖNYV**

A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve.

Tartalmazza

a magyar, közös, osztrák, külföldi vasutak és hajók menetrendjeit és menetárait, a közvetlen vonatcsatlakozásokat, utirányokat, a bérkocsik viteldijszabását.

Bővebb értesítést nyújt a kiadóhivatal, Budapest, IV. ker., Régi posta-utca 4. 12

Szállodák és vendéglők hirdetésére nélkülözhetetlen!

Szállodák és vendéglők hirdetésére nélkülözhetetlen!

Jutányos árban

kiadó egy szépen butorozott szoba, igen jó házi készlettel. (Az izr. templom mellett, Veres-félé ház.) 10

Fleischer Jenő

Ezelőtt: Grósz Ármán és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dúsan berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és dísz tárgyak raktárát.

Vesz és becsereél magas áron bármilyen mennyiségben töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fal-, hárang- és hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkekben és tajtékárakban.

Óra- és ékszer javító műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.**JOHANN MARIA FARINA**

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányait az egyedül valódi

kölnivíz, kölnivíz-szappan és puder

minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

11—33

Magyarországi képviselő: **HOLCZER EMIL ZOLTÁN**, Budapest, VIII.

TANULÓ
fölvételek
Litaúszky Pál
borbély- és fodrász üzletébe.

Kolozsvári jogi vizsgákra,
Marosvásárhelyi ügyvédi
vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető
módon előkészít **Dr. Polcz Rezső**
ügyvéd, jogi szemináriuma és
jogalkalmazást tanító intézete.

Kolozsvár.

Kossuth L. u. 35.
Telefon szám 828.

29—52

Réz- és vasbutorok

háló-, ebédlő-, szálloda-, kórhazi- és
kerti berendezések, gyermekágyak és
gyermekkoscsik, acélsodrony ágybetétek,
kocsi ülések, lószőr és af.ik madracok,
diványok, rézkarnisok, ablak, roleták,
redőnyök, mosdó asztal és mosdó kész-
letek, szoba kloset, fa- és szénlartok,
kályha eilenzők, tüzelő készletek, ruha-
fogasok, patkány- és egérfogók.

Legjutányosabban szállít:

Garay Károly
réz- és vasbutorkészítő.

33—52

Građon.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel“

MILLIOK használják

KÖHÖGÉS, HURUT,
rekedtség, elnyálkásodás és számarköhögés

ellen a

Kaiser-féle
mellkaramellákat

a „3 fenyővel“

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyít-
vány orvosoktól és mágnásoktól.

Csomagja 30-fill. Doboza 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban
és minden drogeriában. 49—120

Urak és Hölgyek!!

kiknek különös kívánságuk és izlésük van
a ruhafestés és tisztítás iránt, azok csakis

Süveges János

kelmefestő és
vegyszertár
intézetét

keresik fel megrendelésükkel Szarvas.

Hol ruhák, kelmék, csipkék

a legtökéletesebben bármilyen anyagból
festetnek és tisztítanak. Gyász eseteknél ruhák 24 óra alatt.

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a
legipszelését elvál-
lalom. Utána helyes
czipők műizléssel
készítetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a
legjobb anyagból műizléssel készített modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) kü-
lönös gonddal és izléssel készítettnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a
Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanul-
mányoztam a czipészeti technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok,
krémek, selyemfüzők
minden színben,
cipő sámfák
nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását
eszközlöm, ugyszintén
rendes talpbetétek,
parafagyökér
és remezből kaphatók.

Wagner a „Hangszer

Hegedű, kitünő hangu, remekül kidolgozott, domboru Stamerforma, tokkal, vonóval, 16 drb. felszereléssel csak 12 kor. Finomabb 20 és 30 kor.

Gordonka, igen jó minőségű, nagy erős hangu, finoman kidolgozva, csak 30 kor. egész finom kivitelben 40 koronától 100 koronáig.

Cimbalom, remek, erőshangu, gyönyörű kivitelben 160 koronától 600 koronáig. Keveset használt cimbalomok állandóan raktáron.

Fuvola, igen jó minőségű, billentyűkkel, rézékitemény-nyel csak 8 kor. Kezdeknek különösen ajánlható. Hangverseny-fuvolák 15 koronától fejjebb.

Harmónium, hatalmas orgonahangu, remek kiállítású 160 koronától 600 koronáig. Használt harmóniumok állandóan raktáron.

Prímciitera, finom kivitelben, kitünő hangu, teljes felszereléssel együtt csak 16 korona. Ugyanez finomabb kivitelben 20 koronától 100 koronáig.

Ha rendelésnél e lapra hivatkozik, 10 különféle kedves és meglepő ajándéktárgyat kap.

E hangszerek eredeti kivitelben kizárólag csakis

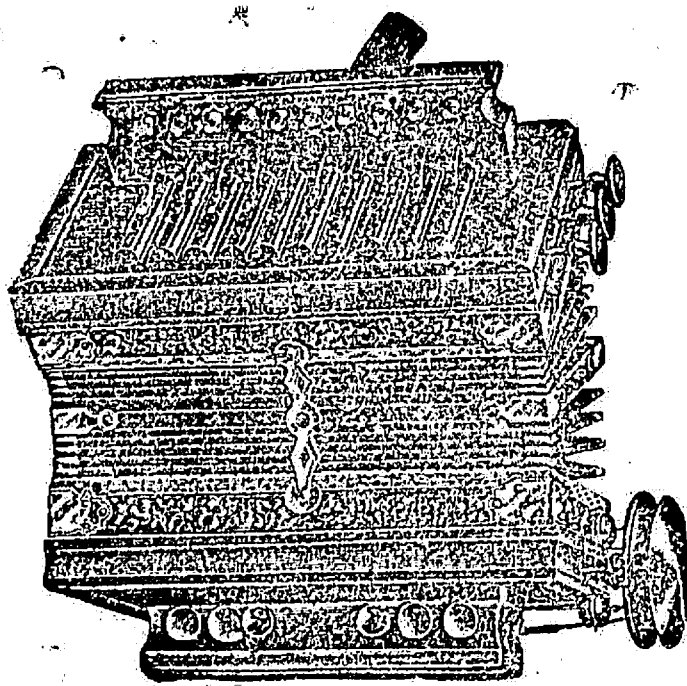
országszerte elismert elsőrendű hangszer- és beszelőgép különlegességek áruházában kaphatók

Wagner a „Hangszer-Király”

Budapest, József-körút 15.

8-35

Király” újdonságai:

Lemezüjdonságok: A vén cigány, Horvátlány, Böském Szibill, Furlana, Huzzad csak, Azt ígérted, Alispán lánya. Darabja 2 korona 50 fillér.

Gítarcitera. Kottaismeret nélkül bárki azonnal játszhat rajta. Igen csinos kiállítású és rendkívül kellemes hangu. Ára kottával és felszereléssel 16 korona.

Okarina. A fuvolához hasonló, rendkívül kellemes hangja van. Kezelése egyszerű. Az utasítás által bárki azonnal játszhat rajta. Ára 1, 2 és 3 korona.

Gyermekhegedű. Valódi hurokkal felszerelve, tokkal, vonóval és gyantával, bármely nagyságban csak 5 korona. Tanulás céljára igen alkalmas.

Jogász-tárogató. Kezdeknek különösen ajánlható. Gyönyörű, mélabus. hangu, 5 billentyűvel, nyelvépével csak 16 kor. Finomabb 6 billentyűvel 20 korona.

Gsodaréztrombita. A hangverseny „réztrombita” igen könnyen fújható, 20 primhangot és 4 kíséző akkordot foglal magában. Finom kivitelben 6 korona.

Kérjen a saját érdekében ingyen és bérmentve fényképes hangszerárjegyzéket. Figyeljen a Wagner névre, hogy máshoz ne tévedjen.

Alapított 1880-ban.

Telefon szám: 16.

S Á M U E L A D O L F

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerekkereskedése

S Z A R V A S O N .

Beliczey-út 9. szám.

Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: béli meghívók, eljegyzési- és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek,

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be. Olcsó és tartós munka! Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajzszerkek. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. -- Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.